

Szindikátusi szerződés

Dr. Farkas Csaba

Olvasólecke hossza 9 oldal.

A tananyag elsajátításához szükséges idő 90 perc.

Kérdések megválaszolása 25 perc.

Projekt azonosító: EFOP-3.6.2-16-2017-00007

Projekt címe: "A kötet az Igazságügyi Minisztérium jogászképzés színvonalának emelését célzó programja keretében valósult meg. (IM KOP 2020)."

1. Bevezetés
2. A szindikátusi szerződés társasági jogi aspektusai
3. A szindikátusi szerződés megszégésének jogkövetkezményei
4. A szindikátusi szerződés megszúnésének az esetei
5. Ellenörző kérdések

1. Bevezetés

A hatályos magyar jogot áttekintve megállapítható, hogy a szindikátusi szerződés nem kerül szabályozásra, így annak fogalmát, jellemzőit, sajátosságait, ismérveit a jogtudomány és a bírói gyakorlat alakította ki.

A szindikátusi szerződés egy lehetséges fogalma:

- ☞ a jogalkotó által nem nevesített
- ☞ a felek nagyfokú személyi-és vagyoni jellegű együttműködésén alapuló
- ☞ jellemzően titkos
- ☞ alakisághoz nem kötött
- ☞ önálló, polgári jogi megállapodás, amely
- ☞ leginkább a társasági szerződéshez kapcsolódik.

A szindikátusi szerződés jellemzően a gazdasági élet sajátossága. A bírói gyakorlatot is elemezve megállapítható, hogy leginkább a társasági jog és a közbeszerzések joga/versenyjog területén találkozunk ezzel a szerződéssel.

2. A szindikátusi szerződés társasági jogi aspektusai

A szindikátusi szerződés alanya

 a gazdasági társaság tagjai

 természetes személy – jogi személy

 belföldi - külföldi

 minden tag - egyes tagok (de, legább két személy)

A társaságba belépő tag:

A szindikátusi szerződés bizalmi viszonyra épülő, alapvetően titkos, sui generis jellegére is figyelemmel a társaságba (bármilyen jogcímen) belépő tag/résztvényes nem válik automatikusan a szindikátusi szerződés részévé.

A társaságtól megváló tag:

Amennyiben a tag tagsági jogviszonya megszűnik (például: kizárással, üzletrész átruházással, tagsági jogviszony felmondásával, stb.) akkor ebben az esetben **FŐSZABÁLY SZERINT** a szindikátusi szerződéses pozíciója is megszűnik.

 gazdasági társaság

Tiltó rendelkezés hiányában maga a gazdasági társaság is alanya lehet a szindikátusi szerződésnek. Abban az esetben lehet ennek gyakorlati jelentősége, ha a gazdasági társaság kedvezményezett pozícióban van. Például a tagok abban állapodnak meg, hogy tagi kölcsönt nyújtanak a gazdasági társaság részre, de erre nem, vagy nem a megállapodásban rögzítettek szerint kerül sor, akkor a gazdasági társaság, mint jogosult a teljesítés iránt önállóan is felléphet. A gazdasági társaság a bejegyzéssel jön létre (konstitutív hatály). A társaság jogalanyiságának a kezdete a cégnyilvántartásba történő bejegyzés. Ebből következik, hogy a szindikátusi szerződés alanya csak bejegyzett, nyilvántartásba vett gazdasági társaság lehet. Amennyiben a szindikátusi szerződés megkötésére a társaság bejegyzését megelőzően már sor került, akkor a gazdasági társaság a bejegyzését követően csatlakozhat a szerződéshez.

harmadik személyek

A szindikátusi szerződésben ritkán, de előfordulhatnak olyan személyek is, akik nem tagjai a gazdasági társaságnak. A gazdasági társaság külső finanszírozása esetén a finanszírozó részéről joggal merül fel az igény arra, hogy a gazdasági társaság belső működésére jobban rálásson. Egy szindikátusi szerződésben meg lehet határozni a finanszírozás módját, annak az ütemezését, vagy például a társasági részesedés átruházásának a feltételeit. Azt is el tudjuk képzelni, hogy a társasági részesedéssel nem rendelkező vezető tisztségviselő is tagja a szindikátusi szerződésnek. A gazdasági társaság kötelezettségeiért készfizető kezességet vállaló vezető tisztségviselő részéről teljesen jogos igény annak a megfogalmazása, hogy a gazdasági társaság döntési mechanizmusában részt vegyen, a tagsági jogviszony megszűnésére rálátása legyen.

A szindikátusi szerződés tárgya

A szindikátusi szerződés alanyai a Ptk.-ban, vagy a létesítő okiratban rögzítettek felül, az érdekérvényesítésük elősegítése, a gazdasági társaság piaci pozíciójának megőrzése, vagy egyéb személyi/gazdasági okok hathatós érvényesítése érdekében speciális, egyedi, az alanyokra kötelező erővel bíró többletköteleket állapítanak meg.

Ptk.3:4. § [A jogi személy létrehozásának szabadsága]

(1) A jogi személy létrehozásáról a személyek szerződésben, alapító okiratban vagy alapszabályban (a továbbiakban együtt: létesítő okirat) szabadon rendelkezhetnek, a jogi személy szervezetét és működési szabályait maguk állapíthatják meg.

(2) A jogi személy tagjai, illetve alapítói az egymás közötti és a jogi személyhez fűződő viszonyuk, valamint a jogi személy szervezetének és működésének szabályozása során a létesítő okiratban - a (3) bekezdésben foglaltak kivételével - eltérhetnek e törvénynek a jogi személyekre vonatkozó szabályaitól.

(3) A jogi személy tagjai, illetve alapítói nem térhetnek el az e törvényben foglaltaktól, ha

- a) az eltérést e törvény tiltja; vagy
- b) az eltérés a jogi személy hitelezőinek, munkavállalóinak vagy a tagok kisebbségének jogait nyilvánvalóan sérti, vagy a jogi személyek törvényes működése feletti felügyelet érvényesülését akadályozza.

A tagok egyező akarattal a Ptk. rendelkezéseitől eltérhetnek.

Az eltérésnek két korlátja van. Nem lehet eltérni abban az esetben, ha

- az eltérést a törvény kifejezetten tiltja,
- az eltérés nyilvánvalóan sérti a hitelezők, a kisebbség, vagy a munkavállalók jogait, vagy a törvényes működés feletti ellenőrzést akadályozza.

Minden más esetben a felek egyező akarattal a jogszabályi rendelkezésektől szabadon eltérhetnek. Arra is lehetőség van, hogy a felek olyan kérdéseket is a szindikátusi szerződés tárgyává tegyenek,

amelyekről a Ptk. nem rendelkezik. A felek szerződéskötési szabadsága a fenti korlátok között érvényesül. A szindikátusi szerződés nem lehet ellentétes jogszabállyal és a létesítő okirat rendelkezéseivel. A létesítő okirat és a szindikátusi szerződés viszonyát nézve megállapítható a társasági szerződés primátusa. Ebből az következik, hogy amennyiben a szindikátusi szerződés eltér, a létesítő okirat rendelkezésébe, vagy jogszabályba ütközik akkor a rendelkezés semmis.

A szindikátusi szerződés tartalmát vizsgálva az alábbi főbb csoportokat különböztethetjük meg:

A társaság alapításával összefüggésben kötött szindikátusi szerződés

- A társaság alapításával kapcsolatos költségek meghatározása, a költségek viselésének tagok közötti megosztása.
- Az alapítás során, vagy a bejegyzést követően eljáró jogi képviselő személyének, és díjazásának a meghatározása.
- A székhely-, telephely-, fióktelep-használat biztosításának a módja és feltételei (határozott/határozatlan idő, felmondási tilalmak, ellentételezés szabálya, stb.).
- A vagyoni hozzájárulás összege, a rendelkezésre bocsátásának a módja és ideje, valamint a tagok vagyoni betétjének a mértéke.
- A vagyoni betét késedelmes teljesítésének a jogkövetkezménye.
- Az alapítók között a különjogos üzletrészek, részvénnyek megoszlásának a szabálya.

A társaság működésével összefüggésben kötött szindikátusi szerződés

- Vezető tisztségviselők, felügyelőbizottság tagjainak a száma, a megválasztásuk menete, díjazásuk, a visszahívás szabályai.
- A legfőbb szerv összehívásának módja, a határozathozal rendje
- Az üzletrész, részvénny értékesítésének speciális szabálya.
- A kisebbségi jogok gyakorlásának feltételei.
- Az osztalék fizetés szabályai.
- Törzstőke, alaptőke felemelés esetén az új tag bevonásának a kérdése.
- Külföldi tag esetén a jogviták rendezésének módja.
- Társaság megszűnése esetén a vagyon felosztás rendje.

3. A szindikátusi szerződés megszegésének a jogkövetkezményei

A szindikátusi szerződés kapcsán az egyik legérzékenyebb kérdés az, hogy mi van

abban az esetben, ha a szerződésben foglalt rendelkezést valamelyik szerződő fél nem tartja be. Ebben az esetben a szerződést megszegő taggal szemben milyen szankciók alkalmazására van lehetőség? Kikényszeríthető a megállapodás? Nyilvánvaló, hogy a megállapodásban részes felek számára a szindikátusi szerződés rendelkezéseinek a betartása rendkívül jelentős, hiszen csak a megállapodásuk betartása mellett tudják az előre meghatározott céljaikat – akár más taggal, tagokkal szemben is – érvényesíteni. Amennyiben valaki nem a szindikátusi szerződés rendelkezési szerint jár el (máshogy szavaz, olyan személy részére értékesíti az üzletrészt, akit a megállapodás kizárt, feladatát nem látja el, idő előtt értékesíti a társasági részesedését stb.) akkor ez kihathat a szindikátusi szerződés többi alányára is. Éppen ezért a szindikátusi szerződés egyik legsarkalatosabb kérdése az, hogy szerződésszegés esetén milyen szankció alkalmazására van lehetőség?

A szankciók lehetnek polgári jogiak és társasági jogiak, és alkalmazhatóságuk attól is függ, hogy kik a szindikátusi szerződés tagjai (minden tag, vagy csak egyesek, gazdasági társaság, kívülálló személyek).

A lehetséges szankciók (a teljesség igénye nélkül):

- kártérítés
- kötbér
- jogvesztés kikötése
- késedelmi kamat kikötése
- elállás, felmondás
- tagkizárás

Kártérítés

A szindikátusi szerződés megsértésének legtipikusabb szankciója. A kártérítés megállapításának konjunktív feltételei:

- szerződésszegés
- kár bekövetkezése
- okozati összefüggés megléte
- ne álljon fenn felelősséget kizáró ok

Amennyiben a kártérítés jogszabályi feltételei fennállnak, akkor a szindikátusi szerződés bármely alanyával szemben az igény érvényesíthető. Nemcsak a gazdasági társaság tagjával, hanem a gazdasági társasággal és a harmadik személlyel szemben is.

Kötbér

A kötbér érvényesen csak írásban vállalható. A szerződő fél meghatározott összegű pénz fizetésére vállal kötelezettséget, ha olyan okból, amelyért felelős, megszegi a szerződést. A szindikátusi szerződésben találkozhatunk a nem teljesítés esetére kikötött kötbérrel és a szerződésszegés esetére kikötött kötbérrel. A nem teljesítés esetére kikötött kötbér esetén a jogosult csak a kötbért követelheti a teljesítést nem, míg a nem

Projekt azonosító: EFOP-3.6.2-16-2017-00007

Projekt címe: "A kötet az Igazságügyi Minisztérium jogászképzés színvonalának emelését célzó programja keretében valósult meg. (IM KOP 2020)."

szerződés szerű teljesítés esetére kikötött kötbér esetén a kötbér megfizetése nem mentesít a szerződés szerű teljesítés alól. A kártérítéshez hasonlóan valamennyi szerződő féllel szemben és mind a két kötbér érvényesíthető.

jogvesztés kikötése

A jogvesztés kikötése esetén a szerződést megszegő fél elveszít valamilyen szerződés alapján őt megillető jogosultságot. Amennyiben a szindikátusi szerződés alanyainak a pénzbeli hozzájárulást szakaszosan kell teljesíteni akkor a késedelembe eső fél a részletekben való teljesítést elveszíti. Azt is el tudjuk képzelni, hogy a vezető tisztségviselő, vagy a felügyelőbizottsági tagok megvásztása a tagok között valamilyen rotációs elv alapján érvényesül azzal, hogy amennyiben a jogosult tag határidőben ennek nem tesz eleget, akkor ezt a jogát elveszíti. Valamennyi szerződő féllel szemben érvényesíthető szankció.

késedelmi kamat

Amennyiben pénzszolgáltatási kötelezettség áll fenn, és az előírt határidőben történő teljesítés elmarad, akkor a késedelmes teljesítés objektív jogkövetkezményes a késedelmi kamat fizetés.

elállás, felmondás

Az elállás és a felmondás jogát két oldalról kell megközelítenünk. **Egyrészt** az a tag, aki a szindikátusi szerződés rendelkezéseit betartja, a szindikátusi szerződéstől elállhat, vagy azt felmondhatja, abban az esetben, ha egy másik tag a szindikátusi szerződés rendelkezéseit megsérti, vagy olyan magatartást tanúsít, amely a vele való együttműködést, vagy a szindikátusi szerződés céljának az elérését nagymértékben veszélyeztet. Tehát a jogszerűen eljáró tag lép ki a szindikátusi szerződésből (nem a gazdasági társaságból). Ez egy egyoldalú címzett jognyilatkozat, amely a jogszerűen eljáró tag szindikátusi szerződéses viszonyát megszünteti. **Másrészt** amennyiben a fenti magatartást a szindikátusi szerződés valamennyi tagja egyaránt súlyos szerződésszegő magatartásként értékeli, akkor egyhangú határozattal a szerződésszegő tag szindikátusi szerződésben való részvételét felmondhatja. Ebben az esetben úgy gondoljuk, hogy a szerződésszegő tag szerződéses pozíciója csak konszenzussal szüntethető meg.

kizárás

A szindikátusi szerződés megszegése csak rendkívüli esetben eredményezhet tagkizárást. A tagkizárás egyik feltétele, hogy valamennyi tag egyben a szindikátusi szerződés alanya is legyen. Lehetőség van arra, hogy a tagok a szindikátusi szerződésben előre nevesítsenek olyan eseteket, amelyek a társaság céljának az elérését nagymértékben veszélyeztetik. Amennyiben a fenti körülmények fennállnak, akkor a legfőbb szerv a tagkizárás iránti per megindításáról háromnegyedes szótöbbséggel határoz, és amennyiben a keresetlevél benyújtásra

Projekt azonosító: EFOP-3.6.2-16-2017-00007

Projekt címe: "A kötet az Igazságügyi Minisztérium jogászképzés színvonalának emelését célzó programja keretében valósult meg. (IM KOP 2020)."

kerül, akkor a tagkizárásról a bíróság ítélettel határoz.

4. A szindikátusi szerződés megszűnésének az esetei

- a határozott idő lejártával
- a feltétel bekövetkeztével
- teljesítéssel
- a cél megvalósulásával
- fúzióval
- közös megegyezéssel
- a gazdasági társaság megszűnésével
- a tagsági jogviszony megszűnése abban az esetben eredményezi a szindikátusi szerződés megszűnését is, amennyiben a szindikátusi szerződésnek két tagja volt.

5. Ellenőrző kérdések

1. Ismertesse a szindikátusi szerződés lényegét!
2. Milyen területhez köthető a szindikátusi szerződés?
3. A gazdasági társaság mikor lehet a szindikátusi szerződés tagja?
4. Kivülálló személy részt vehet a szindikátusi szerződésben?
5. Mi a szindikátusi szerződés tárgya?
6. Sorolja fel, hogy a szindikátusi szerződés megszegésének milyen szankció lehetnek?
7. Ismertesse a felmondás intézményét!
8. Tagkizárásra mikor kerülhet sor?
9. Milyen esetekben szűnik meg a szindikátusi szerződés?

Felhasznált irodalom

AUER ÁDÁM-BALOGH BALÁZS- JENOVAI PETRA-JUHÁSZ ÁGNES- PAPP TEKLA-STRIHÓ KRISZTINA-SZEGŐ ÁGNIS: ATIPIKUS SZERZŐDÉSEK OPTEN INFORMATIKAI KFT. 2015

VERESS EMÖD: A SZINDIKÁTUSI SZERZŐDÉS, MÁDL FERENC INTÉZET, HVGORAC LAP-ÉS KÖNYVKIADÓ KFT. BUDAPEST 2020.

Ajánlott bírósági döntés

1. BH1998. 89.
I. A polgári jogviszonyok között nem nevesített szindikátusi szerződés - ha ezt gazdasági

Projekt azonosító: EFOP-3.6.2-16-2017-00007

Projekt címe: "A kötet az Igazságügyi Minisztérium jogászképzés színvonalának emelését célzó programja keretében valósult meg. (IM KOP 2020)."

társaság létesítésével összefüggésben kötik a cég alapításában részt vevő felek - és a társasági jog összefüggései; ilyen esetben ez utóbbi primátusa

2. BH2009. 21.

A részvényes kártérítési felelősséggel tartozik, ha - a szindikátusi szerződést megszegve - meghatározott pénzösszegnek a tőketartalékba vállalt befizetését jogos ok nélkül megtagadja. Az okozott kár szakértői bizonyítás nélkül nem állapítható meg, mert az nem azonos a befizetni elmulasztott összeg részvényekre vetített matematikailag arányos részével

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával. A tananyag elkészítését az EFOP-3.6.2-16-2017-00007 azonosítási számú, az Igazságügyi Minisztérium jogászképzés színvonalának emelését célzó programja keretében valósult meg. (IM KOP 2020).